

УДК 94(477)»1920/1929»

DOI <https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2026.1.19>**Яковенко Юлія Леонідівна**

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та соціально-політичних наук
Донбаської державної машинобудівної академії
вул. Академічна, 72, Краматорськ, Україна
orcid.org/0000-0002-3281-4100

КРИЗА ІДЕНТИЧНОСТЕЙ В УКРАЇНІ В РОКИ НЕПУ

Вступ. Статтю присвячено аналізу кризи ідентичностей в Україні в 1920-х роках у контексті становлення радянської держави, реалізації нової економічної політики та політики коренізації. Більшовицька влада після завершення громадянської війни зіштовхнулася не лише з економічними та політичними викликами, а й із проблемою відсутності єдиної моделі колективної ідентичності на постімперському просторі. Саме це зумовило тимчасову відмову від унітарної моделі держави та впровадження політик, покликаних поєднати соціалістичну ідеологію з національними особливостями окремих республік.

Актуальність дослідження зумовлена суперечливістю більшовицької політики 1920-х років, що призвело до появи альтернативних ідентичностей.

Мета статті – проаналізувати прояви кризи ідентичності у 1920-х роках в Україні. Серед використаних **методів дослідження** – соціокультурний аналіз, історико-генетичний метода та системний підхід.

Результати дослідження. У роботі показано, що українізація як складова політики коренізації виконувала насамперед інструментальну функцію радянізації, а не повноцінного національного розвитку. Це зумовлювало внутрішню суперечливість ідентифікаційних процесів та посилювало соціальну напруженість. Згорання коренізації та подальший курс на русифікацію розглядаються як реакція влади на загострення ідентифікаційних конфліктів. В статті приділено увагу аналізу ідентичності окремих соціальних груп. Концесіонери та непмани розглядаються як носії альтернативних, переважно гібридних ідентичностей, заснованих на професійній самореалізації, економічному прагматизмі та адаптивності. Їх присутність у радянському суспільстві створювала виклик для ідеологічно уніфікованої моделі радянської ідентичності, оскільки демонструвала можливість існування «дозволеного Іншого» в межах радянської системи. У цьому контексті концесійна політика трактується не лише як економічний інструмент, але й як фактор культурного та ідентифікаційного конфлікту. У статті також проаналізовано ідентичність діячів Розстріляного Відродження як багатошарову та динамічну. Показано, що українська культурна еліта 1920-х років поєднувала національні, модерні та радянські елементи ідентичності, прагнула зберегти автономію творчості та інтелектуальну свободу в межах радянського українського проекту. Саме ця автономність і несприйняття уніфікації зумовили конфлікт із владою та подальші репресії.

Ключові слова: ідентичність, нова економічна політика, коренізація, українізація, радянська ідентичність, непмани, концесіонери, Розстріляне Відродження.

Вступ. Час нової економічної політики був періодом соціальних та економічних експериментів, які більшовицький уряд проводив з метою укріплення своєї влади та виведення країни з глибокої економічної кризи. Часткова денационалізація та поширення приватного підприємництва, вільна торгівля, господарський розрахунок, державна політика коренізації створили специфічний соціальний простір, в якому співіснували різні життєві орієнтири та ідентичності. Ідеологічні вимоги більшовиків до «нової радянської особистості» вступали в конфлікт із тогочасними реаліями. Посилилась соціальна мобільність, з'явилися нові споживчі практики та культурні вподобання. Вони вступали в протиріччя з радянською системою норм

та цінностей. В результаті непмани та діячі українського національного відродження потрапляли під контроль влади, ставали об'єктами критики або сатири. Все це формувало специфічні моделі самоідентифікації особистості. Тому роки нової економічної політики можна назвати часом ідентифікаційної кризи в українському суспільстві. Особистісні та колективні уявлення про себе, свій статус, належність до соціальної спільноти переживали глибоку трансформацію, що становить **актуальний науковий інтерес** в сучасних умовах.

Мета і завдання. Мета даної статті – проаналізувати окремі прояви кризи ідентичності в Україні в 1920-х роках в контексті нової економічної політики та коренізації. Для досягнення цієї мети слід розглянути особливості ідентичності непманів, концесіонерів, діячів Розстріляного Відродження та суперечливий характер радянського культурного проєкту часів непу. Новизна дослідження полягає в спробі комплексного аналізу кризи ідентичності у зазначений період, що дозволяє розглядати нову економічну політику як джерело ідентифікаційних конфліктів.

Методика дослідження. Серед використаних в ході дослідження методів – соціокультурний аналіз, історико-генетичний метода та системний підхід.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема становлення та утвердження української національної ідентичності в різні історичні періоди є предметом наукових розробок вітчизняних вчених (Я. Грицак та О. Комаров [1], М. Степико [2], М. Тиский [3], колектив авторів у складі О. Рафальського, Я. та О. Калакури, М. Юрія [4]). Найбільш складним і цікавим є питання формування національної ідентичності українців у періоди трансформацій, змін, реформ та революцій.

Результати. Після більшовицького перевороту та громадянської війни в умовах кризи ідентичності в колишній Російській імперії тривала розбудова соціалістичної держави та нової колективної свідомості. Перемога в громадянській війні означала не лише перемогу на фронтах. І саме відсутність єдиного погляду на майбутнє держави, існування різних ідеологій, ідей, державних моделей, розвиток національних рухів змусили більшовиків відмовитись від концепції унітарної Росії, рахуватись (хоча б тимчасово) з правами та інтересами націй [5, с. 77]. Мова йде, звичайно, в першу чергу, про політику коренізації. Формування нової політичної та культурної ідентичності передбачало поєднання ідеології соціалізму з національними особливостями різних народів, що мало укріпити легітимність більшовицької влади, підняти її авторитет та рівень довіри громадян. Таким способом стала політика коренізації; паралельно тривала пропаганда принципу «дружби народів» та оголошення «великого російського народу» «старшим братом» і помічником для усіх інших [6, с. 64].

Політика українізації як частина політики коренізації була тимчасовим, вимушеним, але важливим інструментом укріплення, вкорінення радянської системи в Україні. Вона передбачала розширення сфери використання української мови, збільшення представництва місцевих кадрів в республіканських державних та партійних органах, залучення їх до поширення комуністичної ідеології, проведення спеціальних заходів сприяння політичному та культурному розвитку національних меншин [6, с. 64]. При цьому пошук «ворогів революції» не припинявся [5, с. 78]. Українська національна ідентичність ніби і крокувала шляхом, який їй відкрила більшовицька політика коренізації, але кожен крок був пов'язаний із страхом покарання. А радянська ідентичність протягом 1920-х рр. формувалась в межах двох культурних проєктів одночасно: радянського українського та радянського українською мовою [7, с. 17]. Така двоїстість ускладнювала процес формування радянської ідентичності, посилювала конфліктність в суспільстві, Це зумовило у підсумку відмову від обох радянських культурних проєктів та початок русифікації. В подальшому зусилля більшовиків спрямовувались на формування єдиної радянської ідентичності, заснованої на російській мові та культурі, носії якої мали жертвувати індивідуальними інтересами заради суспільного блага, пропагувати комуністичні цінності та терпіти незручності заради ідеального майбутнього [8, с. 196].

І нова економічна політика, і політика коренізації були суперечливими за своїм характером. Економічний плюралізм та монополія більшовиків на владу поєднувались в межах непу, а українізація розглядалась як метод радянізації, а не національного розвитку. Утвердження радянської

ідентичності (яка базувалась на російській мові і культурі) суперечило національним інтересам республік, створювало напруженість та посилювало соціальні конфлікти. Але не призвело до розмивання чи повного розчинення національних ідентичностей [9].

Концесійна політика була частиною непу та вимушеним кроком більшовиків. Концесію можна розглядати як передачу приватному оператору права на будівництво, модернізацію, експлуатацію різних об'єктів або надання послуг. Через важку економічну кризу та міжнародну ізоляція радянське керівництво погодилось на обмежені економічні контакти із західними компаніями з метою залучення капіталів та технологій. Об'єктам радянських концесій були видобування корисних копалин, будівництво або модернізація підприємств, торгівля. В роки непу в Україні концесій було небагато, оскільки ця територія розглядалась як стратегічно важлива для економіки СРСР, а населення не демонструвало стійку прихильність до більшовицької ідеології (пригадати хоч селянський опір продрозкладці та культурний стрибок 1920-х років) [10, с. 283–284]. Більшовики розцінювали концесії в Україні більше як загрозу, ніж як можливість. В межах концесійної політики перед очима українців активну діяльність розгортали носії іншої свідомості (в першу чергу професійної). Прагматичні підприємці, які розуміли тимчасовість свого перебування в державі, пристосовувались до умов роботи, до тиску, намагались швидше отримати прибуток (до того, як розпочнеться нова хвиля націоналізації), були небезпечним для радянського режиму маркером розширення економічного, а, отже, культурного та політичного простору. Дозволений «Інший» створював перепону на шляху утвердження радянської ідентичності та слугував певним прикладом для ідентичності національної (оскільки теж був носієм культурних традицій свого народу), а також своєрідним дзеркалом, в якому було добре видно всі суперечності 1920-х рр. Влада постійно спостерігала за іноземними компаніями, наполягала на їх тимчасовості та чужорідності, ускладнювала їх роботу, спочатку обмежувала, а потім і зовсім припиняла їх діяльність. Коріння цього конфлікту – зіткнення різних ідентичностей. При цьому концесіонер міг розірвати договір та повернутись на батьківщину. Українська ж ідентичність мала виживати в умовах тиску, відсутності економічної опори та під політичним і партійним контролем. Після згорання непу ці умова та контроль стали більш жорстокими, а ідентичність – більш вразливою.

Непмани в Україні також були носіями іншої ідентичності, скоріш гібридної, несформованої. Цей допустимий (як і концесіонер), але ідеологічно маргіналізований елемент соціальної системи сформувався на межі економічного прагматизму, політичної лояльності та української культури. Адаптація до умов непу означала стратегію виживання, а не самореалізації, отже, вимагала гнучкості [11]. На перше місце виходила професійна ідентичність через заняття торгівлею або підприємництвом; більш важливими ставали індивідуалізм, прагматизм, адаптивність, а не єдина мова, спільна історична пам'ять чи більшовицькі ідеї. Непман міг відчувати свою спільність з односельцями чи мешканцями свого міста (мати локальну ідентичність), цікавитись новим для себе стилем життя, споживання та побутової культури, отримавши інший соціальний статус (модерна ідентичність). У СРСР непман з одного боку був радянським громадянином та приносив певну економічну вигоду, з іншого – об'єктом підозри, сатири, чужорідним «буржуазним елементом». Він був носієм нерадянської, гібридної або навіть суперечливої ідентичності [8, с. 194]. І така його ідентичність стала одним із яскравих симптомів кризи ідентичності 1920-х років.

В контексті проблеми становлення ідентичності у 1920-х рр. слід згадати також і діячів Розстріляного Відродження, які на відміну від непманів представляли культурну еліту та були носіями української національної ідентичності. При цьому багато хто з них пропагував соціалістичні ідеї, приєднавшись до реалізації радянського українського культурного проекту. Вони використовували українську мову для написання своїх творів, шукали нові форми творчого самовираження, піддавали критиці звичне та експериментували, що не вкладалось в жорстку схему підконтрольної радянської творчості. Діячі Розстріляного Відродження представляли складну, багатшарову ідентичність, яка знаходилась у стані трансформації, включала національну, модерну, радянську. Вони більше писали про місто, а не село, звертались до світової

філософської думки, шукали інноваційні прийоми, наполягали на індивідуальності та автономії [12]. В середині радянської реальності сформувалась група, яка боролась за культурну самобутність, не бажаючи уніфікації, уникаючи підпорядкування [13]. Їх цікавила свобода думки та сила слова, у творах індивідуалізм поєднувався з психологізмом, а щира віра у власні ідеали давала сили на шляху створення нової української культури [14]. В результаті діячі Розстріляного Відродження стали жертвами сталінських репресій. Не вписались їх цінності в наднаціональну радянську модель ідентичності, оскільки вони уособлювали автономну інтелектуальну та культурну позицію.

Висновки. Отже, формування радянського типу ідентичності ускладнювалось суперечливим характером більшовицької політики, національним піднесенням 1920-х рр. в республіках, успішною роботою окремих приватних підприємств та деяких концесій, що у підсумку привело до відмови від нової економічної політики та коренізації. Період 1920-х рр. був часом експериментального пошуку балансу між ідеологією більшовизму та реаліями. Це був важливий період становлення української національної ідентичності, носіями якої були представники Розстріляного Відродження. Але вона, як і приватне підприємництво, концесії, не вписувалась у більшовицьку картину світу та державну модель. Період непу був часом кризи ідентичностей, яка характеризувалась переплетенням процесів формування радянської наднаціональної ідентичності, збереження та примноження української національної культури на тлі економічних та соціальних протиріч. Нова економічна політика створила умови для появи нових соціальних груп. Непмани формували нові соціальні моделі, засновані на індивідуалізмі та прагматизмі. Соціальна мобільність та нові споживчі практики пропагували модерний стиль життя. Українізація ж відкривала шлях до політичної та партійної кар'єри через мову та національну належність. А влада пропагувала новий тип ідентичності – радянський наднаціональний. Таким чином утворювалось одночасно декілька конфліктів: між індивідуальними інтересами та колективними, між нинішнім благом і майбутнім, матеріальними потребами та ідеологічними нормами, національною самобутністю та радянською уніфікованістю, між свободою та контролем і страхом покарання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. Запоріжжя : Платформа спільних дій. 35 с. URL: <https://uinp.gov.ua/elektronni-vydannya/shlyah-stanovlennya-ukrayinskoji-identychnosti> (дата звернення 03.02.2026).
2. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с.
3. Тиский М. Г. Етапи становлення української національної ідентичності. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2011. № 21. С. 111–114. URL: <https://files01.core.ac.uk/download/pdf/153583847.pdf> (дата звернення 03.02.2026).
4. Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність / О. Рафальський та інш.; наук. кер. Я. Калакура. Київ : ПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 512 с.
5. Коропатник М. Політика «коренізації» 1920–1930-х років в Україні та окерних регіонах Росії: тріумф і трагедія українського відродження. *Сіверянський літопис*. 2020. № 5. С. 75–92. URL: <https://nasplib.isofts.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/f900b85b-3a42-4a52-a606-5890b7b74d75/content> (дата звернення 03.02.2026).
6. Міронова І.С. Національне питання в УРСР (1920–1980-ті рр.): проблеми та шляхи вирішення. *Історичний архів*. 2016. Вип. 17. С. 63–69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ians_2016_17_12 (дата звернення 03.02.2026).
7. Palko O. Becoming Soviet: lost cultural alternatives in Ukraine, 1917–1933 : PhD thesis. University of East Anglia, 2016. 306 p. URL: https://ueaeprints.uea.ac.uk/id/eprint/64225/1/2016PalkoOPhD.pdf?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 03.02.2026).
8. Skubii I. Wealth in the soviet times: the Material world of the ukrainian economic elite of the 1920s–1930s. *Res historica*. 2019. Vol. 48. P. 193–213. URL: https://bc.umcs.pl/Content/36834/PDF/czas21630_48_2019_9.pdf?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 03.02.2026).
9. Liber O. Soviet Nationality Policy, Urban Growth, and Identity Change in the Ukrainian SSR, 1923–1934 1923–1934. Cambridge : Cambridge University Press, 1992. 322 p. URL: <https://shron1>.

chtyvo.org.ua/Liber_George/Soviet_Nationality_Policy_Urban_Growth_and_Identity_Change_in_the_Ukrainian_SSR_1923–1934_anhl.pdf? (дата звернення 03.02.2026).

10. Яковенко Ю.Л. Концесії в Україні та світі: історичний досвід. *Advanced discoveries of modern science: experience, approaches and innovations* : матеріали міжнар. наук. конф. (м. Амстердам, 20 січ. 2023 р.). 2023. С. 283–284. URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/699> (дата звернення 03.02.2026).

11. Siegelbaum L. History of the Soviet Union, 1924–1929: Propaganda and Youth Organization: Propaganda, Youth, and Identity in the Early Soviet Union. *Brewminate: A Bold Blend of News and Ideas*. URL: https://brewminate.com/history-of-the-soviet-union-1924-1929-propaganda-and-youth-organization/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 03.02.2026).

12. Панасюк С. Як радянська влада намагалась знищити в нашому місті ренесанс української культури. «Харків, де твоє обличчя?». *Люк*. 28.02.2023. URL: https://lyuk.media/city/renesans-ukrainskoi-kultury/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 03.02.2026).

13. Perehinets K. Executed Renaissance: The repressed generation of Ukrainian intellectuals. *Opir*. URL: https://opir.weareukraine.info/the-repressed-generation-of-ukrainian-intellectuals/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення 03.02.2026).

14. Дяченко О. Розстріляне Відродження – феномен в українській літературі. *Нотатки сучасної науки*. 2021. № 7. С. 29–30. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/5c16da49-c99e-4186-88a4-689b531d979b/content?trackerId=3c6858dd8db7d2f1> (дата звернення 03.02.2026).

REFERENCES

1. Hrytsak, Ya., Komarov, O. (2021). *Shliakh stanovlennia ukrainskoi identychnosti* [The way of formation of Ukrainian identity]. Zaporizhzhia: Platforma spilnykh dii. 35 s. Retrieved from: <https://uinp.gov.ua/elektronni-vydannya/shlyah-stanovlennya-ukrayinskoyi-identychnosti> [in Ukrainian]

2. Stepyko, M. T. (2011). *Ukrainska identychnist: fenomen i zasady formuvannia* [Ukrainian identity: phenomenon and principles of formation]: monohrafiia. Kyiv: NISD. 336 s. [in Ukrainian]

3. Tyskui, M. H. (2011). Etapy stanovlennia ukrainskoi natsionalnoi identychnosti [Stages of formation of Ukrainian national identity]. *Visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, 21, S. 111–114. Retrieved from: <https://files01.core.ac.uk/download/pdf/153583847.pdf> [in Ukrainian]

4. Rafalskyi, O., Kalakura, Ya., Kalakura, O., Yurii, M. (2022) *Tsyvilizatsiina identychnist ukrainstva: istoriia i suchasnist* [Civilizational identity of Ukrainians: history and modernity]. Kyiv: IPiEnD im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy. 512 s. [in Ukrainian]

5. Koropatnyk, M. (2020). Polityka “korenizatsii” 1920–1930-kh rokiv v Ukraini ta okremykh rehionakh Rosii: triumf i trahediia ukrainskoho vidrodzhennia [The policy of «korenizatsiya» of the 1920s–1930s in Ukraine and certain regions of Russia: triumph and tragedy of the Ukrainian revival]. *Siversianskyi litopys*, 5, S. 75–92. Retrieved from: <https://nasplib.isoftware.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/f900b85b-3a42-4a52-a606-5890b7b74d75/content> [in Ukrainian]

6. Mironova, I. S. (2016). Natsionalne pytannia v URSR (1920–1980-ti rr.): problemy ta shliakhy vyrishennia [National issue in the UkrSSR (1920–1980s): problems and ways of solution]. *Istorychnyi arkhiv*, 17, S. 63–69. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ians_2016_17_12 [in Ukrainian]

7. Palko, O. (2016). *Becoming Soviet: lost cultural alternatives in Ukraine, 1917–1933*. PhD thesis. University of East Anglia. 306 p. Retrieved from: https://ueaeprints.uea.ac.uk/id/eprint/64225/1/2016PalkoOPhD.pdf?utm_source=chatgpt.com

8. Skubii, I. (2019). Wealth in the soviet times: the Material world of the ukrainian economic elite of the 1920s–1930s. *Res Historica*, 48, P. 193–213. Retrieved from: https://bc.umcs.pl/Content/36834/PDF/czas21630_48_2019_9.pdf?utm_source=chatgpt.com

9. Liber, G. O. (1992). *Soviet Nationality Policy, Urban Growth, and Identity Change in the Ukrainian SSR, 1923–1934*. Cambridge University Press. 322 p. Retrieved from: https://shron1.chtyvo.org.ua/Liber_George/Soviet_Nationality_Policy_Urban_Growth_and_Identity_Change_in_the_Ukrainian_SSR_1923-1934_anhl.pdf

10. Yakovenko, Yu. L. (2023). Kontsesii v Ukraini ta sviti: istorychnyi dosvid [Concessions in Ukraine and the world: historical experience]. *Advanced discoveries of modern science: experience, approaches and innovations*, S. 283–284. Retrieved from: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/699> [in Ukrainian]

11. Siegelbaum, L. (2023). History of the Soviet Union, 1924–1929: Propaganda and Youth Organization: Propaganda, Youth, and Identity in the Early Soviet Union. *Brewminate*. Retrieved from: https://brewminate.com/history-of-the-soviet-union-1924-1929-propaganda-and-youth-organization/?utm_source=chatgpt.com

12. Panasiuk, S. (2023). Yak radianska vlada namahalasia znyshchyty v nashomu misti renesans ukrainskoi kultury [How the Soviet authorities tried to destroy the renaissance of Ukrainian culture in our city]. *Liuk*. URL: https://lyuk.media/city/renesans-ukrainskoi-kultury/?utm_source=chatgpt.com [in Ukrainian]

13. Perehinets, K. (2023). Executed Renaissance: The repressed generation of Ukrainian intellectuals. *Opir*. URL: https://opir.weareukraine.info/the-repressed-generation-of-ukrainian-intellectuals/?utm_source=chatgpt.com

14. Diachenko, O. (2021). Rozstriliane Vidrozhennia – fenomen v ukrainskii literaturi [Executed Renaissance – a phenomenon in Ukrainian literature]. *Notatky suchasnoi nauky*, 7, S. 29–30. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/5c16da49-c99e-4186-88a4-689b531d979b/content?trackerId=3c6858dd8db7d2f1> [in Ukrainian]

Yakovenko Yuliia Leonidivna

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Philosophy, Social and Political Sciences
Donbass State Engineering Academy
72, Akademichna str., Kramatorsk, Ukraine
orcid.org/0000-0002-3281-4100

IDENTITY CRISIS IN UKRAINE DURING THE NEP YEARS

Introduction. *The article analyzes the identity crisis in Ukraine during the 1920s within the context of the Soviet state's formation, the implementation of the New Economic Policy (NEP), and the policy of korenizatsiia (indigenization). Following the Civil War, the Bolshevik leadership faced not only economic and political challenges but also the lack of a unified collective identity model across the post-imperial space. This necessitated a temporary departure from the unitary state model in favor of policies designed to merge socialist ideology with the national characteristics of individual republics.*

The relevance of the study stems from the contradictory nature of Bolshevik policies in the 1920s, which facilitated the emergence of alternative identities.

The purpose of the article is to analyze the manifestations of the identity crisis in Ukraine during the 1920s. **The research methods** employed include sociocultural analysis, the historical-genetic method, and a systematic approach.

Research results. *The study demonstrates that Ukrainization, as a component of korenizatsiia, primarily served as a tool for Sovietization rather than genuine national development. This created internal contradictions in identification processes and exacerbated social tensions. The curtailment of korenizatsiia and the subsequent shift toward Russification are viewed as the government's reaction to the escalation of identity conflicts. Particular attention is paid to the identity of specific social groups. Concessionaires and «NEPmen» are examined as carriers of alternative, predominantly hybrid identities based on professional self-realization, economic pragmatism, and adaptability. Their presence in Soviet society challenged the ideologically unified model of Soviet identity by demonstrating the possibility of an «authorized Other» within the Soviet system. In this context, the concession policy is interpreted not only as an economic instrument but also as a factor of cultural and identity conflict. Furthermore, the identity of the «Executed Renaissance» figures is analyzed as multilayered and dynamic. The study shows that the Ukrainian cultural elite of the 1920s combined national, modern, and Soviet identity elements, striving to maintain creative autonomy and intellectual freedom within the Soviet Ukrainian project. It was this autonomy and resistance to unification that led to the conflict with the authorities and subsequent repressions.*

Key words: *identity, New Economic Policy (NEP), korenizatsiia, Ukrainization, Soviet identity, NEPmen, concessionaires, Executed Renaissance.*

Дата першого надходження статті до видання: 05.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 03.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.04.2026